

Epävirallinen ympäristöministerikokous 5. - 6.2.2026 Nikosia, Kypros

EU:n ympäristöministereiden epävirallinen kokous järjestetään Nikosiassa Kyproksella 5.-6.2.2026. Suomea kokouksessa edustaa kansliapäällikkö Juhani Damski. Kokouksen keskustelut käydään puheenjohtajan tausta-asiakirjojen pohjalta. Epävirallisissa ministerikokouksissa ei tehdä päätöksiä

Ensimmäinen keskusteluaihe on kestävykyisen **Euroopan rakentaminen: miten lainsäädännöllä ja rahoituksella voidaan vahvistaa Euroopan ilmasto- ja vesiresilienssin yhteensovittamista**. Tavoitteena on parempi varautuminen, turvallisuus ja kilpailukyky sekä EU:n 2030 ja 2050 ympäristötavoitteiden saavuttaminen. Suomen kantoja ilmastomuutokseen sopeutumiseen on määritelty E-kirjeessä EU:n ilmastomuutokseen sopeutumisstrategiasta (E 47/2021 vp) sekä E-kirjeessä Ilmatoriskien hallinnasta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi (E 28/2024 vp). Vesiresilienssistrategiaan liittyvät keskeiset Suomen kannat perustuvat valtioneuvoston syyskuussa antamaan E-kirjeeseen E 81/2025 vp. Suomi pitää tärkeänä tavoitteita vahvistaa ilmatoriskeihin varautumista sekä turvata yhteiskunnan toimintojen ja palveluiden saatavuutta myös riskien lisääntyessä. Suomi korostaa, että unionissa on jatkettava johdonmukaisesti ilmastomuutoksen vaatimia politiikkatoimia kansainvälisten tavoitteiden mukaisesti. Suomi tukee Euroopan komission vesiresilienssistrategiassa asettamia tavoitteita, jotka tarkastelevat vesialaa kokonaisvaltaisesti huomioiden veden kiertokulku ympäristössä, vesivarojen tuottama hyvinvointi ja vauraus, vesiliiketoiminnan innovaatiot ja osaaminen, sekä puhtaan veden ja sanitaation saatavuus kaikille. Suomi katsoo, että komission vesiresilienssistrategia osaltaan edistää Suomen prioriteetteja, kuten Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistamista, kokonaisturvallisuuden parantamista ja puhdasta siirtymää sekä biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksien edistämistä.

Toisena aiheena on keskustelu **EU:n tavoitteista ja valmistautumisesta kohti seuraavaa ilmastopesimuksen osapuolikokousta (COP31)**. Seuraava YK:n ilmastokokous, COP31, järjestetään Turkin Antalyassa 9.-20.11.2026. COP31 pidetään erittäin haastavassa geopolitisessa tilanteessa, jossa koko monenkeskinen, sääntöpohjainen järjestelmä on valtavassa murroksessa. Suomi katsoo, että EU:n on säilytettävä keskeinen asemansa Pariisin ilmastopesimuksen toimeenpanossa. Suomen kannat kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa perustuvat Suomen pitkäjänteiseen ja johdonmukaiseen työhön Pariisiin sopimukseen toimeenpanon edistämiseksi.

Kokouksessa on myös tarkoitus keskustella komission 23.12.2025 julkistamasta **kiertotalouteen siirtymisen vauhdittamisesta koskevasta tiedonannosta (muovin kiertotalouden pilotti)** erityisesti tulevan EU:n kiertotaloussäädöksen näkökulmasta. Suomi tukee komission Euroopan puhtaan teollisuuden ohjelman yhteydessä esittämää linjausta, jonka mukaan kiertotaloudesta tulisi tehdä yksi keskeisistä tavoitteista Euroopan teollisuuden uudistamisessa hiilidioksidipäästöjen vähentämisen rinnalla. Suomi tukee aloitteita, joilla parannetaan kiertotaloustuotteiden ja kierrätysmateriaalien laatua sekä lisätään niiden kysyntää EU:n sisämarkkinoilla. Kiertotaloudella on merkittävä rooli ilmastotavoitteiden saavuttamisessa, riippuvuuksien vähentämisessä ja kestäväen teollisuuspolitiikan edistämisessä. Suomi pitää tärkeänä, että kauppapolitiikan, taloudellisen turvallisuuden toimenpiteiden ja kansainvälisten kumppanuuksien avulla vahvistetaan eurooppalaisen teollisuuden kilpailukykyä. Suomi katsoo, että kiertotalouden edistäminen ja talouskasvun ja ympäristöhaittojen irtikytkentä edellyttävät vaikuttavia politiikkatoimia, yhteistyötä sekä innovaatioita ja uusia liiketoimintamalleja tukevia kannustimia.

Asialista:

Keskustelut seuraavista aiheista:

- Kestokkyisen Euroopan rakentaminen: miten lainsäädännöllä ja rahoituksella voidaan vahvistaa Euroopan ilmasto- ja vesiresilienssin yhteensovittamista
- EU:n tavoitteet ja valmistautuminen kohti seuraavaa ilmastopimuksen osapuolikokousta (COP31)
- Kiertotalouteen siirtymisen vauhdittamista koskeva tiedonanto (muovin kiertotalouden pilotti)

Ympäristöministereiden epävirallinen kokous 5.- 6.2.2026: Kohti kestävyistä Eurooppaa: miten lainsäädännöllä ja rahoituksella voidaan vahvistaa eurooppalaisen ilmasto- ja vesiresilienssin yhteensovittamista

Kokous

Ympäristöministereiden epävirallinen kokous 5.- 6.2.2026

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Epävirallisessa ympäristöministerikokouksessa 5.- 6.2.2025 on yhtenä keskusteluaiheena kestävyisen Euroopan rakentaminen: miten lainsäädännöllä ja rahoituksella voidaan vahvistaa Euroopan ilmasto- ja vesiresilienssin yhteensovittamista.

Komissio julkaisi 4.6.2025 tiedonannon Euroopan vesiresilienssistrategiasta (COM (2025) 280 final). Ympäristöneuvosto hyväksyi neuvoston päätelmät strategiasta 21.10.2025.

Ympäristöneuvosto hyväksyi joulukuussa 2025 päätelmät 8. ympäristöohjelmasta. Päätelmissä käsitellään ilmastoresilienssin vahvistamisen ja ilmatoriskien hallinnan kehystä. Kehyksen valmistelu sisältyy komission vuoden 2026 työohjelmaan.

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

Ilmastoresilienssi

Suomen kantoja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen on määritelty E-kirjeessä EU:n ilmastonmuutokseen sopeutumisstrategiasta (E 47/2021 vp) sekä E-kirjeessä Ilmatoriskien hallinnasta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi (E 28/2024 vp).

Suomi pitää tärkeänä tavoitteita vahvistaa ilmastoriskeihin varautumista sekä turvata yhteiskunnan toimintojen ja palveluiden saatavuutta myös riskien lisääntyessä. Suomi korostaa, että unionissa on jatkettava johdonmukaisesti ilmastomuutoksen vaatimia politiikkatoimia kansainvälisten tavoitteiden mukaisesti (E 28/2024 vp).

Suomi korostaa, että ilmastomuutokseen liittyvät riskit, niiden merkittävyys ja niiden hallinnasta vastaavat tahot vaihtelevat eri politiikanaloilla EU:n, jäsenvaltioiden, alueellisen ja paikallisen tason välillä. Suomi edellyttää, että ilmastoriskien hallinnan vahvistamiseen tähtäävien toimien suunnittelussa kunnioitetaan unionin ja jäsenvaltioiden keskinäistä toimivallan jakoa ja että EU-tason tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkastelussa huomioidaan jäsenvaltioiden erityispiirteet. Suomi pitää tärkeänä, että sopeutumista koskeva päätöksenteko tehdään jatkossakin ensisijaisesti kansallisista lähtökohdista käsin. (E 28/2024 vp)

Suomi pitää tärkeänä sitä, että ilmastomuutokseen sopeutuminen otetaan kattavasti ja johdonmukaisesti osaksi eri sektoripolitiikkoja. Ilmastomuutokseen sopeutumisessa on keskeistä valtavirtaistaa ja sisällyttää sopeutumista koskeva näkökulma osaksi tavanomaista suunnittelua ja päätöksentekoa. Sopeutumistoimien suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota erityisesti haavoittuviin sektoreihin, kuten veden kierron muutoksille ja lisääntyvien sään ääri-ilmiöiden vaikutuksille alttiit elinkeinot sekä erilaisiin haavoittuviin ryhmiin kuten arktisen alueen toimijat ml. alkuperäiskansa saamelaiset (E 47/2021 vp).

Suomi korostaa sopeutumistoimien kiireellisyyttä sekä kustannustehokkuuden huomiointia niiden toimeenpanossa. Suomi korostaa lisäksi, että sopeutumista koskevia kustannuksia ei tule käyttää perusteena uuden EU-tason rahoitusinstrumentin perustamiselle. (E 28/2024 vp)

Vesiresilienssi

Vesiresilienssistrategiaan liittyvät keskeiset Suomen kannat perustuvat valtioneuvoston syyskuussa antamaan E-kirjeeseen E 81/2025 vp.

Suomi tukee Euroopan komission vesiresilienssistrategiassa asettamia tavoitteita, jotka tarkastelevat vesialaa kokonaisvaltaisesti huomioiden veden kiertokulku ympäristössä, vesivarojen tuottama hyvinvointi ja vauraus, vesiliiketoiminnan innovaatiot ja osaaminen, sekä puhtaan veden ja sanitaation saatavuus kaikille.

Suomi katsoo, että komission vesiresilienssistrategia osaltaan edistää Suomen prioriteetteja, kuten Euroopan strategisen kilpailukyvyn vahvistamista, kokonaisturvallisuuden parantamista ja puhdasta siirtymää sekä biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksien edistämistä.

Suomi katsoo, että vesiresilienssi on myös keskeinen osa yhteiskuntien kokonaiskestävyyttä ja häiriönsietokykyä. Suomi tukee varautumis- ja turvallisuusnäkökohtien huomiointia kaikissa EU:n säädöksissä, politiikoissa ja ohjelmissa (E 35/2025 vp).

Suomi näkee vesisektorin olevan merkittävässä roolissa, kun yhteiskunta pyrkii varautumaan ja sopeutumaan ilmastomuutoksen aiheuttamiin muutoksiin. Vaikka sopeutumiseen liittyvät toimet ovat pääasiassa jäsenvaltioiden, kunkin sektorin ja toimijan vastuulla, Suomi pitää yhteistyötä hyödyllisenä etenkin laaja-alaisissa, sektorirajat ja maiden rajat ylittävissä kysymyksissä.

Suomi katsoo, että vesien ja merivesien hallintaan tarvitaan vakaa ja ennustettava politiikkakehys lisäämättä jäsenvaltioille kohdistuvaa hallinnollista taakkaa.

Suomi pitää tärkeänä, että strategia jossain määrin tunnistaa ja jatkovalmistelussa myös huomioi alueelliset erot eri Euroopan alueiden välillä, mukaan lukien erot ilmastollisissa

olosuhteissa ja veden riittävyydessä. Suomi katsoo, että tulva- ja kuivuusriskien hallinnan kehittäminen on kannatettavaa ja tarpeellista Suomessa ja muualla EU:ssa ottaen huomioon alueelliset erot ilmasto- ja vesiolloissa sekä yhteensopivuus olemassa olevien riskienhallintajärjestelmien kanssa.

Suomi painottaa, että jäsenvaltioilla tulisi olla riittävä liikkumavara strategian toimissa. Suomi pitää myönteisenä komission tavoitteita kehittää vesiresilienssiä vahvistavaa rahoitusta siten, että julkisen panostuksen lisäksi olisi käytettävissä yksityistä rahoitusta.

Suomi korostaa, että vesiresilienssi luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia. Vesiresilienssistrategiassa esitetty tavoite rakentaa vesiälykäs talous tukee tavoitetta vahvistaa unionin kilpailukykyä erityisesti vesialan sekä bio- ja kiertotalouden osalta.

Suomi pitää hyvänä hyödyntää luontopohjaisia ratkaisuja, mutta tekniset ratkaisut tai luontopohjaisten ja teknisten ratkaisujen yhdistelmä voivat tapauskohtaisesti olla kustannustehokkaampia. Suomi katsoo, että veden varastoinnissa ja muissa uusissa teknisissä ratkaisuissa vaikutukset arvioidaan huolellisesti ja ne toteutetaan ilmastokestävästi haitalliset ympäristövaikutukset minimoiden sekä asiaankuuluvat toimijat huomioiden.

Suomi tunnistaa, että ilmastomuutos haastaa ruuantuotantoa enenevissä määrin tulevaisuudessa, heikentäen satovarmuutta ja lisäten ravinnekuormitusta vesistöihin. Tämä lisää entisestään tarvetta vahvistaa ravinteiden kierrätystä ja parantaa maan kasvukuntoa. Suomi kannattaa komission esitystä hyödyntää yhteisen maatalouspolitiikan alaisia strategiasuunnitelmia vesiresilientin maatalouden saavuttamiseksi tukemalla tiedonvaihtoa ja innovaatioita.

Pääasiallinen sisältö

Ensimmäinen keskusteluaihe: Kestokykyisen Euroopan rakentaminen: miten lainsäädännöllä ja rahoituksella voidaan vahvistaa Euroopan ilmasto- ja vesiresilienssin yhteensovittamista.

Eurooppa kohtaa nopeasti kiihtyviä ilmastoriskejä, joista vesiin liittyvät vaikutukset (kuivuus, tulvat, vesipula) ovat keskeisiä ja poikkileikkaavia. EU pyrkii vahvistamaan ilmasto- ja vesiresilienssiä lainsäädännön, politiikkojen yhteensovittamisen ja rahoituksen avulla. Tavoitteena on parempi varautuminen, turvallisuus ja kilpailukyky sekä EU:n 2030 ja 2050 ympäristötavoitteiden saavuttaminen.

Keskustelukysymykset

1. Miten EU ja jäsenvaltiot voivat varmistaa vahvan poikkisektorisen koordinaation ilmasto- ja vesiresilienssin vahvistamiseksi?

2. Mikä rooli yhteisellä käsityksellä Euroopan tulevista ilmasto-olosuhteista voisi olla resilienssitoimien edistämisessä?

3. Miten ilmastoresilienssin integroitu kehys ja vesiresilienssi strategia voidaan panna täytäntöön toisiaan tukevalla tavalla?

4. Millaiset rahoitusmekanismit varmistaisivat riittävän tuen integroiduille ilmasto- ja vesiresilienssihankkeille?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta (kirjallinen menettely) 28.-30.1.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta (kirjallinen menettely) 28.-30.1.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan tausta-asiakirja: Euroopan ympäristöviraston esitys "Building a resilient Europe: how legislation and finance can boost alignment between European climate and water resilience"

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Jaana Kaipainen, maa- ja metsätalousministeriö, +358 295 162 166
Diar Isid, maa- ja metsätalousministeriö, +358 504762171
Annukka Lipponen, maa- ja metsätalousministeriö, +358 295162067
Juhani Gustafsson, ympäristöministeriö, +358 295 250 338
Saara Bäck, ympäristöministeriö, +358 295 250 337

VAHVA-tunnus

EU/197/2026

Ympäristöministeriö

Perusmuistio

EU/197/2026-YM-2

Nummelin Marjo

23.1.2026

EU:n epävirallinen ympäristöministerikokous 5.- 6.2.2026; COP 31- ilmastokokouksen valmistelu

Kokous

Epävirallinen ympäristöministerikokous 5.-6.2.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Keskustelu EU:n epävirallisessa ympäristöministerikokouksessa.

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon 2024:33 mukaan Suomi on ilmastopolitiikassaan sitoutunut EU-päätösten ja kansainvälisten sopimusten toimeenpanoon, kuten Pariisin ilmastosopimukseen. Suomi korostaa monenkeskisen yhteistyön välttämättömyyttä ympäristö- ja ilmastokysymyksissä. Suomi tukee kehittyviä maita, erityisesti vähiten kehittyneitä maita ja pieniä kehittyviä saarivaltioita, ilmastomuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa sekä luontokadon torjunnassa.

EU:n vuoden 2040-ilmastotavoitetta koskevan E-kirjeen E 10/2024 vp mukaisesti Suomi korostaa, että eteenpäin katsovasta 2040 ilmastotavoitteesta sopiminen loisi hyvän pohjan EU:n aktiiviselle yhteistyölle erityisesti G20-maiden kanssa Pariisin sopimuksen toimeenpanon tehostamiseksi ja riittävän kunnianhimoisten globaalien päästövähennysten varmistamiseksi. Ripeä ilmastotoimien edistäminen maailmanlaajuisesti pienentäisi todennäköisesti merkittävästi myös ilmastomuutoksen etenemisestä aiheutuvia kustannuksia liittyen esimerkiksi sopeutumiseen ja sään ääri-ilmiöihin.

Suomi katsoo, että EU:n on säilytettävä keskeinen asemansa Pariisin ilmastopöytäkirjan toimeenpanossa. Suomen kannat kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa perustuvat Suomen pitkäjänteiseen ja johdonmukaiseen työhön Pariisin sopimuksen toimeenpanon edistämiseksi.

Suomi pitää Pariisin sopimuksen ja aiempien osapuolikokousten päätösten täysimääräistä toimeenpanoa erittäin tärkeänä. Suomi korostaa, että ilmastomuutoksen hillintä, siten että Pariisin sopimuksen 1,5 asteen tavoite olisi saavutettavissa, edellyttää globaalisti riittävien merkittävien päästövähennystavoitteita ja laajoja ja vaikuttavia ilmastotoimia, erityisesti fossiilisten polttoaineiden käytöstä luopumista, energiatehokkuuden sekä uusiutuvan ja muiden puhtaiden energiamuotojen edistämistä. Ilmastotavoitteiden toteuttamista edistetään tekemällä järkevää ja vaikuttavaa ilmastopoliittikkaa niin kansallisesti, EU-tasolla kuin kansainvälisiin sopimuksiin liittyen.

Pääasiallinen sisältö

Epävirallisessa ympäristöministerikokouksessa käydään keskustelua EU:n tavoitteista ja valmistautumisesta kohti seuraavaa ilmastopöytäkirjan osapuolikokousta (COP31).

Seuraava YK:n ilmastokokous, COP31, järjestetään Turkin Antalyassa 9.-20.11.2026. Kokouksen puheenjohtajuus jaetaan isännyydestä loppuun saakka kilvoitteleiden Turkin ja Australian kesken siten, että kokous järjestetään Turkissa (samoin kuin valtion johtajien huippukokous), mutta Australia toimii 'neuvotteluiden puheenjohtajana' ja näin ollen vastaa pitkälti kokouksen substanssivalmisteluista koko vuoden ajan. Turkin ympäristöministeri Murat Kurum tulee kuitenkin toimimaan varsinaisena COP-puheenjohtajana, Australian ympäristöministeri Chris Bowen varapuheenjohtajana. Ns. pre-COP kokous järjestetään jollain Tyynenmeren saarivaltioista.

COP31 pidetään erittäin haastavassa geopoliittisessa tilanteessa, jossa koko monenkeskinen, sääntöpohjainen järjestelmä on valtavassa murroksessa. Yhdysvaltojen irtautuminen ensin Pariisin sopimuksesta ja vuoden 2026 alussa myös UNFCCC-puite-sopimuksesta ja hallitustenvälisen ilmastopaneelin (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) työstä ei ole saanut muita osapuolia seuraamaan sitä, vaan ennemminkin korostamaan monenkeskisen yhteistyön ja ilmastotieteen merkitystä. Samalla kuitenkin Yhdysvaltain ero on luonut epävarmuutta jatkosta ja maaryhmien välinen dynamiikka on muuttunut ratkaisevalla tavalla. Tämä edellyttää myös EU:lta uudenlaista pohdintaa liittolaisuuksista ja tavoista edistää omia tavoitteita. Ilmastorahoitukselle Yhdysvaltojen rahoituksen poisjääminen on myös merkittävä heikennys. USA:n irtautuminen Pariisin sopimuksesta ja sen velvoitteista ja muusta kansainvälisestä ilmastotyöstä tulee hidastamaan USA:n päästöjen laskua mutta ei pysäyttämään sitä. Samalla on kuitenkin nähty, että USA:ssa osavaltiot, kaupungit ja yritykset ottavat jälleen roolia myös kansainvälisessä ilmastoyhteistyössä.

COP30 kokous päättyi EU:n kannalta pettymykseen, mutta kuitenkin sellaiseen lopputulemaan jonka EU oli vaikeiden neuvottelujen jälkeen valmis hyväksymään. EU:n ja muiden sen kanssa samanmielisen maiden, ml. eräät progressiiviset kehittyvät maat, tavoitteet eivät täyttyneet etenäkään päästöjen hillinnän osalta. Fossiilisista polttoaineista luopumisen tiekarttatyö jäi lopulta vain vapaaehtoisen toimien ja varsinaisten neuvottelujen ulkopuolisen raiteen varaan. Sopeutumisindikaattoreista saatiin sopu johon kuitenkin useat maaryhmät ilmaisivat heti tyytymättömyytensä, ja työ indikaattoreiden täsmentä-miseksi jatkuu.

COP31- kokouksen varsinainen neuvotteluagenda ei ole poliittisesti erityisen painava. Tämä kertoo myös siitä, että Pariisin sopimuksen kaikista keskeisistä elementeistä on

saatu sopu, ja pääpaino onkin nyt toimeenpanossa ja sen vauhdittamisessa. Keskeisiä asioita neuvotteluagendalla ovat mm. ilmastonmuutokseen sopeutumisen globaaleja indikaattoreita koskevan työn jatko, päästöjen hillintää koskeva työohjelma ja sen mahdollinen jatko, sekä oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi. Fossiilisten polttoaineiden tiekarttaa koskeva työ (ml. Kolumbian yhdessä NL:n kanssa ministeritasolla järjestämä kokous huhtikuussa 2026) ei kuulu viralliseen neuvotteluprosessiin, mutta on tärkeä osa COP31-valmisteluja.

Samalla kokoukseen kohdistuu jälleen odotuksia sen suhteen, miten hyvin kansainvälisen yhteisö on onnistunut Pariisin sopimuksen keskeisen tavoitteen, eli pyrkimyksen ilmaston lämpenemisen rajaamiseen 1.5 asteeseen esiteolliseen aikaan verrattuna, saavuttamisessa. Osapuolten vuonna 2025 ilmoittamat uudet kansalliset päästövähennystavoitteet ja toimet (Nationally Determined Contributions, NDC) vuodelle 2035 eivät riitä, vaan tarkoittavat arvioiden mukaan n. 2,5-3 asteen lämpenemistä. Mahdollisuudet 1,5 asteen saavuttamiseksi ovat käymässä erittäin vähiin. Yksittäisen vuoden tasolla tämä rajapyykki ylitettiin vuonna 2024, mutta ilmastotieteen ja Pariisin sopimuksen kontekstissa rajan ylitys vaatii kuitenkin pidempiaikaisen, kymmenien vuosien pysyvän tilan. Joka tapauksessa trendi on erittäin huolestuttava. Etenkin kaikkien suurten talouksien (G20-maat) uusilla tavoitteilla on erityisen suuri merkitys; erityisesti Kiinan, jonka päästöt ovat noin kolmannes globaaleista päästöistä. Kiinan päästöjen kääntymisestä laskuun on saatu ensimmäisiä positiivisia uutisia keväällä 2025. Tammikuussa 2026 n. 70 osapuolta, mm. Intia ja Argentiina G20-maista, eivät vielä ole ilmoittaneet lainkaan vuoden 2035 tavoitettaan.

Puheenjohtajan kysymykset:

1. Miten EU voi vahvistaa kykyään viedä tavoitteensa konkreettisiksi tuloksiksi tulevilla COP:eissa säilyttäen vaikutusvaltansa ja välttämällä eristäytymistä neuvotteluissa?

2. Miten EU:n strategista koordinaatiota COPiin valmistautumisessa tulisi vahvistaa eri EU:n toimielimissä sekä neuvoston puheenjohtajan ja jäsenvaltioiden osalta jatkuvuuden ja poliittisen vaikuttavuuden maksimoimiseksi?

3. Miten EU voi hyödyntää paremmin ulkopoliittisia välineitään, kuten ilmastodiplomatiata, kehitysyhteistyötä, ilmastorahoitusta ja kauppaa sekä monenkeskistä yhteistyötä COP-tavoitteiden tukemiseksi ja uskottavan, toteutuskelpoisten tulosten saavuttamiseksi?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta (kirjallinen menettely) 28.-30.1.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta (kirjallinen menettely) 28.-30.1.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajamaan tausta-asiakirja: Strenghtening the European Union's effectiveness in international climate negotiations.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Marjo Nummelin, ympäristöneuvos, ympäristöministeriö, 040-5233710

VAHVA-tunnus

EU/197/2026

Ympäristöministeriö

Perusmuistio

EU/1296/2025-YM-4

Saarnilehto Merja

27.1.2026

Ensimmäisen kiertotalouspaketin esittely - kohti uutta kiertotalouslakia (Muovien kiertotalouden talvipaketti)

Kokous

EU:n epävirallinen ympäristöministerikokous 5.-6.2.2026

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Epävirallisessa ympäristöministerikokouksessa 5-6.2.2026 on tarkoitus keskustella komission 23.12.2025 julkistamasta kiertotalouteen siirtymisen vauhdittamista koskevasta tiedonannosta (muovien kiertotalouden pilotti) erityisesti tulevan EU:n kiertotaloussäädöksen näkökulmasta.

Epävirallisessa ympäristöministerikokouksessa ei tehdä asiasta päätöksiä.

Suomen kanta

Suomi tukee [komission Euroopan puhtaan teollisuuden ohjelman yhteydessä esittämää] linjausta, jonka mukaan kiertotaloudesta tulisi tehdä yksi keskeisistä tavoitteista Euroopan teollisuuden uudistamisessa hiilidioksidipäästöjen vähentämisen rinnalla. Suomi tukee aloitteita, joilla parannetaan kiertotaloustuotteiden ja kierrätysmateriaalien laatua sekä lisätään niiden kysyntää EU:n sisämarkkinoilla. Kiertotaloudella on merkittävä rooli ilmastotavoitteiden saavuttamisessa, riippuvuuksien vähentämisessä ja kestäväen teollisuuspolitiikan edistämisessä. (E 15/2025 vp)

Suomi pitää tärkeänä, että kauppapolitiikan, taloudellisen turvallisuuden toimenpiteiden ja kansainvälisten kumppanuuksien avulla vahvistetaan eurooppalaisen teollisuuden kilpailukykyä. (E 15/2025 vp)

Suomi katsoo, että kiertotalouden edistäminen ja talouskasvun ja ympäristöhaittojen irti-
kytkentä edellyttävät vaikuttavia politiikkatoimia, yhteistyötä sekä innovaatioita ja uusia
liiketoimintamalleja tukevia kannustimia. (E 15/2025 vp)

Suomi suhtautuu myönteisesti siihen, että kierrätysmateriaalien osuutta lisätään tuot-
teissa ja luodaan korkealaatuisille uusioraaka-aineille hyvin toimivat EU:n sisämarkkinat.
Lisäksi on varmistettava, että kierrätysmateriaalien käytön lisääminen on kokonaisuu-
tena ympäristöllisesti kestävä, eikä johda ympäristön kannalta epäedullisiin raaka-aine-
virtoihin esimerkiksi pitkien kuljetusmatkojen vuoksi. Lisäksi tulee huolehtia materiaali-
kiertojen turvallisuudesta ja vähentää haitallisten aineiden käyttämistä tai niiden pääty-
mistä tahattomasti uusiin tuotteisiin, tuotteiden teknisiä ominaisuuksia heikentämättä. (E
36/2020 vp)

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti myös säännöksiin, joilla varmistettaisiin, että
EU:sta ja kolmansista maista peräisin olevaan kierrätysmateriaaliin sovellettaisiin vas-
taavia ihmisten terveyttä, ilmastoa ja ympäristöä koskevia vaatimuksia. Sääntelyratkai-
sun tulisi olla linjassa Maailman kauppajärjestön sääntöjen kanssa. (UJ 7/2025 vp)

Kiertotalouden vaikutusten maksimoimiseksi on tärkeää arvioida, mitkä toimenpiteet tu-
lisi toteuttaa EU-tasolla ja mitkä kansallisella tasolla. Esimerkiksi ekosunnittelu, kierrä-
tysmateriaalien raaka-aineiden käyttövelvoitteet ja "jätteen luokittelun päättymistä kos-
kevien" -kriteerien ja menettelyjen kehittäminen edellyttäisivät EU-tason linjauksia. (E
15/2025 vp)

Pääasiallinen sisältö

Komissio antoi tiedonannon Euroopan kiertotalouteen siirtymisen vauhdittaminen: muo-
vien kiertotalouden pilotti 23.12.2025 (COM (2025) 805 final).

KOM esitteli kyseisen muovien kiertotalouden edistämistä koskevan toimenpidepaketin
neuvoston ympäristöryhmässä 14.1.2025.

Komission talvipaketti sisältää joukon toimia, jotka tähtäävät muovien kiertotalouden
vauhdittamiseen. Muovien kierrätys Euroopassa on vaikeuksissa, koska EU-markki-
noille tulee suuria määriä halpaa kierrätettyä ja neitseellistä muovia EU:n ulkopuolelta,
mikä vääristää kilpailua ja syrjäyttää eurooppalaisen kierrätysmateriaalin. Lisäksi haas-
teita tuo kierrätysmateriaalien pirstaleiset markkinat ja neitseellisten muovien hintavaihi-
telut. Näiden seurauksena kierrätyskapasiteetin kasvu on hidastunut, yrityksille aiheu-
tuu taloudellisia tappioita ja kierrätystavoitteiden saavuttaminen vaikeutuu entisestään.

Nyt julkaistu lyhyen aikavälin toimenpidepaketti on ensiaskeleita kohti EU:n kiertotaloussää-
döstä, jota komissio aikoo esittää myöhemmin tänä vuonna. Tulevan kiertotaloussää-
döksen on tarkoitus sisältää laajempia toimia sisämarkkinoiden kehittämiseksi uu-
sioraaka-aineiden osalta.

Puheenjohtajan tausta-asiakirja

Euroopan unioni on tunnistanut kiertotalouden keskeiseksi osaksi strategiaansa vahvis-
taa kilpailukykyä, taloudellista turvallisuutta ja ympäristön kestävyttä. Euroopan komis-
sio aikoo ehdottaa kiertotaloussäädöstä (*Circular Economy Act*), jonka tavoitteena on
vahvistaa EU:n taloudellista turvallisuutta ja kilpailukykyä sekä edistää kestävämpää
tuotantoa, kiertotalouteen perustuvia liiketoimintamalleja ja hiilestä irtautumista. Raken-
teellisia esteitä purkamalla laki tähtää jäte- ja toissijaisten raaka-aineiden sisämarkkinoi-
den luomiseen sekä kysynnän vahvistamiseen kiertotalouden tuotteille, palveluille ja

ratkaisuille. Kukin materiaalivirta kohtaa erityisiä esteitä, jotka vaativat räätälöityjä toimia ja koordinoituja ratkaisuja paikallisella, kansallisella ja EU-tasolla näiden esteiden poistamiseksi ja kiertotalouden täyden potentiaalin vapauttamiseksi.

Laki helpottaa ”kiertotaloustuotteiden”, toissijaisten raaka-aineiden ja jätteen vapaata liikkuvuutta. Se lisää myös korkealaatuisten kierrätysmateriaalien tarjontaa ja vahvistaa niiden kysyntää EU:ssa. Draghin raportissa korostetulla tavalla kiertotalouden vahvistaminen keskeisillä sektoreilla voisi vapauttaa huomattavaa arvoa parantamalla resurssitehokkuutta, vähentämällä riippuvuutta raaka-aineiden tuonnista ja vahvistamalla EU:n teollista perustaa.

Joulukuun 2025 ilmastokestävyyttä ja kiertotaloutta koskevissa neuvoston päätelmissä neuvosto korosti tarvetta tehokkaalle ja kattavalle lainsäädännölle tällä alueella. Se toivottaa tämän vuoksi tervetulleeksi komission aikomuksen ehdottaa kiertotalouslakia.

Joulukuussa 2025 ensimmäisenä askeleena kohti kiertotalouslakia komissio julkaisi joukon pilottitoimia vauhdittamaan Euroopan siirtymistä kiertotalouteen erityisesti muovisektorilla. Muovien kierrätyksen optimointi avaa sisämarkkinoiden potentiaalia ja vahvistaa EU:n taloudellista turvallisuutta, strategista autonomiaa, kilpailukykyä ja ympäristön kestävyyttä.

Talvipaketti sisältää toimia seuraavilla alueilla:

Toimet sisämarkkinoiden vahvistamiseksi

1. Muovien EU-laajuiset jätteeksi luokittelun päättymisen (EEJ) kriteerit jätedirektiivin nojalla.
2. Kierrätysmuoviosuutta koskeva täytäntöönpanosäädös PET-juomapulloille kertakäyttömuovidirektiivin nojalla.
3. Kiertotalousallianssi (Circular Plastics Alliance) -aloitteen uudelleenkäynnistäminen ja vahvistaminen.

Reilun kilpailun varmistaminen

1. Uusien tullikoodien käyttöönotto neitseellisille ja kierrätetyille muoveille.
2. Tehostettu EU:n ja maailmanlaajuisen muovimarkkinoiden seuranta, tarkastelu vuodelle 2026.

Investointien ja innovoinnin tukeminen

1. Lisää rahoitustukea kansallisten kehityspankkien ja Euroopan investointipankin kautta.
2. Alueiden välisten kiertotalouskeskittymien (*Trans-Regional Circularity Hubs*) perustaminen, joita tukee kilpailukyyn koordinaatiotyökalun (CCT) pilotti.

Nykyisen lainsäädännön arviointi

1. Julkisen kuulemisen ja evidenssin keruun käynnistäminen kertakäyttömuovidirektiivistä (SUPD), avoinna maaliskuuhun 2026.

Puheenjohtajamaa haluaa kutsua ministerit keskusteluun erityisesti reilun kilpailun varmistamisesta sekä investointien ja innovoinnin tukemisesta. Epävirallisessa ympäristöministerikokouksessa on tarkoitus keskustella uutta kiertotaloussäädöstä koskevista odotuksista, erityisesti talvipaketista ja siitä miten EU:n nykyisen lainsäädännön kriittisimmät puutteet tullaan korjaamaan.

Keskustelu epävirallisessa ympäristöministerikokouksessa käydään puheenjohtajan tausta-asiakirjassa esitettyjen kysymysten pohjalta:

- *Miten talvipaketin toimet tulisi mielestänne priorisoida edettäessä kohti kiertotalouslakia? Tarvitaanko lisätoimia?*
- *Miten arvioitte EU:n nykyisten kaupan suojatoimien ja valvontavälineiden tehokkuutta reilun kilpailun varmistamisessa muovien tuonnissa – sekä EU:n kierrätys-säältävaatimusten todentamisessa että epäreilun kilpailun torjunnassa?*
- *Komissio kehittää parhaillaan alueiden välisten kiertotalouskeskittymien pilottia. Miten arvioitte tällaisen rajat ylittävän yhteistyön lisäarvoa kierrätyskapasiteetin vahvistamisessa ja toissijaisten raaka-aineiden varmistamisessa? Millainen rooli näillä keskittymillä voisi olla julkisten ja yksityisten investointien saamisessa liikkeelle ja riskien pienentämisessä verrattuna yksinomaan kansallisiin lähestymistapoihin?*

Muovien kiertotalouden talvipaketti, komission tiedonanto (COM(2025) 805 final)

Toimet sisämarkkinoiden vahvistamiseksi

Komission mukaan EU:n laajuisten yhdenmukaistettujen kierrätysmuovien vapaata liikuvuutta koskevien sääntöjen puuttuminen on johtanut markkinoiden pirstoutumiseen. Tätä pirstaleisuutta pahentavat kierrätysmateriaalien heikko kysyntä, ja siihen vaikuttavat laatu- ja turvallisuustekijät.

Muovimarkkinoiden yhdentämiseksi komissio valmistelee jätedirektiivin nojalla täytäntöönpanosäädöstä, jolla luodaan EU:n laajuiset säännöt (EEJ kriteerit) siitä, milloin muovijäte lakkaa olemasta jätettä ja muuttuu jälleen raaka-aineeksi. Tämä on komission mukaan keskeinen askel kierrätettyjen muovien sisämarkkinoiden luomisessa, hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistamisessa kierrättäjille sekä korkealaatuisten kierrätysmateriaalien vakaan saatavuuden varmistamisessa koko Euroopassa. Ennen lopullista hyväksymistä säädösluonnos on julkisesti kuultavana 26. tammikuuta 2026 saakka.

Komissio tuo kertakäyttömuovidirektiivin nojalla jäsenvaltioiden äänestettäväksi täytäntöönpanosäädöksen, joka koskee kierrätetyn muovin osuuden laskentamenetelmiä PET-muovista valmistettujen kertakäyttöisissä juomapulloissa. Myös kemiallisesti kierrätettyjen kierrätysmuovimateriaalien hyödyntämisen katsottaisiin tietyin ehdoin edistävän EU:n kierrätystavoitteiden saavuttamista. Tämä toisi oikeusvarmuutta ja voisi edistää investointeja kemialliseen kierrätykseen koko Euroopassa. PET-juomapullojen kierrätetyn muovin pitoisuuden laskentamenetelmiä koskevasta täytäntöönpanopäätöksestä äänestetään 6.2.2026 komiteassa (SUP-TAC). Päätösluonnos sisältää mekaanisesti

kierrätetyn muovin laskentasääntöjen lisäksi myös säännökset kemiallisesti kierrätetyn muovin massataselaskennasta sekä säännöksen, millä edellytyksillä kolmansista maista tuotu kulutuksen jälkeinen muovijäte voidaan laskea mukaan kierrätetyn muovin pitou-suuteen.

Komissio aikoo lisäksi käynnistää uudelleen muovien kiertotalousallianssin (*Circular Plastics Alliance*) ja vahvistaa sen rakenteelliseksi ja osallistavaksi yhteistyöalustaksi muovien arvoketjussa, jotta teollisuuden toimijat, jäsenvaltiot ja komissio voivat yhdessä tunnistaa yhteisiä prioriteetteja ja ratkaista keskeisiä haasteita, jotka vaikuttavat Euroopan muovisektorin kilpailukykyyn ja kiertotalouteen. Työn käynnistämiseksi komissio järjestää korkean tason vuoropuhelun kilpailukykyisestä kiertotaloudesta.

Reilun kilpailun varmistaminen

EU:n muovinkierrätysala on tällä hetkellä erittäin kovassa paineessa, mikä uhkaa sen kykyä vastata kasvavaan kierrätettyjen ja kiertävien muovien kysyntään. Korkeat energiakustannukset, öljymarkkinoihin sidoksissa olevat vaihtelevat ja alhaiset neitseellisen muovin hinnat sekä epäreilu kilpailu halpojen tuontituotteiden – usein kierrätetyiksi väitettujen mutta todellisuudessa neitseellisten muovien – vuoksi ovat laskeneet kapasiteetin käyttöastetta ja aiheuttaneet merkittäviä taloudellisia tappioita ja myös konkurssreja.

Joulukuun 2025 neuvoston ilmastokestävyyttä ja kiertotaloutta koskevien päätelmien pohjalta tarvitaan kiireellisiä EU:n ja jäsenvaltioiden toimia kierrätyksen tukemiseksi, kierrätysmateriaalien kysynnän vahvistamiseksi ja innovoinnin edistämiseksi, mukaan lukien kierrätettävät biopohjaiset muovit. EU valmistelee kohdennettuja lyhyen aikavälin toimia markkinoiden pirstaloitumisen ja epäreilun kilpailun torjumiseksi sekä tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi sisämarkkinoilla.

Investointien ja innovoinnin tukeminen

Neuvosto tunnisti, että kiertotaloustavoitteiden edistäminen vaatii merkittäviä investointeja. Vuoden 2025 ympäristöpolitiikan täytäntöönpanon katsauksen jälkeen neuvosto on kiinnittänyt huomioita kiertotalouden vuosittaiseen 27 miljardin euron investointivajeesseen.

Investointien, innovoinnin ja kiertotalouden vauhdittamiseksi komissio kehittää pilottia kilpailukyvyn koordinaatiotyökalun puitteissa raja-alueiden kiertotalouskeskuksista. Puhutaan teollisuuden ohjelman (*Clean Industrial Deal*) -linjauksen mukaisesti pilotin tavoitteena on vahvistaa EU:n kilpailukykyä ja resilienssiä sekä tukea ympäristötavoitteita hyödyntämällä mittakaavaetuja ja synergioita kierrätys- ja muissa kiertotalousteknologi-oissa. Yhdistämällä valmistajat, kierrättäjät ja jätealan toimijat strategisissa arvoketjuissa pilotti vahvistaa kiertotalouden liiketoimintaperustoja, varmistaa toissijaisten raaka-aineiden saatavuuden, vähentää riippuvuuksia kolmansiin maihin ja tukee EU:n strategista autonomiaa.

Toteutus yhdistää sääntelytoimia ja koordinoituja investointeja, joita yksittäisten jäsenvaltioiden voi olla vaikea toteuttaa yksin. Näin luodaan sijoittajille varmuutta ja pitkäkestoisia markkinasignaaleja.

Nykyisen lainsäädännön arviointi

Paketin yhteydessä komissio julkaisi myös kuulemisen ja tietopyynnön

kertakäyttömuovidirektiivin arvioimiseksi. Tämä on ensimmäinen askel tarkastelussa, kuinka hyvin direktiivi on vähentänyt tiettyjen muovituotteiden vaikutusta meriympäristöön ja ihmisten terveyteen samalla kun se edistää kiertotaloutta, innovatiivisuutta ja kestäväää taloutta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta (kirjallinen menettely) 28.-30.1.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta (kirjallinen menettely) 28.-30.1.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2025) 805 final

Puheenjohtajan tausta-asiakirja: Expectations from the new Circular Economy Act: The Winter Package and addressing the most critical gaps in current EU legislation

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Merja Saarnilehto, YM. p. +358 295 250 259

VAHVA-tunnus

EU/1296/2025